

Algemene toelichting beleidsregel exploitatievergunning speelautomatenhal Gouda 2025

Artikel 1 Reikwijdte

In 2016 is door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een belangrijke uitspraak gedaan met betrekking tot de zogenaamde schaarse vergunningen (ABRvS 2 november 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2927, Speelautomatenhal Vlaardingen). Het gelijkheidsbeginsel in samenhang met de dienstenrichtlijn, dienstenwet en het Werkingsverdrag van de EU betekent volgens deze uitspraak voor de verdeling van schaarse vergunningen dat het gemeentebestuur aan (potentiële) gegadigden gelijke kansen moet bieden om in aanmerking te komen voor deze vergunningen. De exploitatievergunning voor een speelautomatenhal in Gouda is een schaarse vergunning. De reikwijdte van deze beleidsregel heeft betrekking op het verdeelbeleid ten aanzien van de aanvraag van een exploitatievergunning voor een speelautomatenhal.

Artikel 2 Algemene bepalingen

In verschillende algemeen verbindende voorschriften is bepaald dat in het gemeenteblad en/of via de website van de gemeente bekend wordt gemaakt dat een vergunning beschikbaar is en binnen welke termijn aanvragen ingediend kunnen worden. In het *eerste lid* is bepaald dat dit ook geldt voor de bekendmaking van het vrijkomen van een exploitatievergunning voor een speelautomatenhal. Het *tweede lid* regelt in detail de minimale inhoud van de bekendmaking. Het is belangrijk om gegadigden duidelijkheid te bieden over het aantal vergunningen dat beschikbaar is, welke verdeelprocedure (conform deze beleidsregel) van toepassing is, binnen welke termijn een aanvraag kan worden ingediend en via welke digitale weg (e-mailadres). Tot slot moeten ook eventuele bijzonderheden worden vermeld.

Uit het lid 2 onder c volgt dat de termijn voor het indienen van een vergunningaanvraag twaalf weken bedraagt. Uit het oogpunt van rechtszekerheid is vastgelegd dat die termijn de dag na de bekendmaking in het gemeenteblad aanvangt.

Het algemene uitgangspunt is verwoord in het *derde lid*: aanvragen om een vergunning worden op volgorde van binnenkomst worden behandeld ('wie het eerst komt, wie het eerst maalt'). In deze beleidsregel is gekozen voor een vergelijkende toets.

Artikel 3 Verdeelprocedure: vergelijkende toets

De aanvraag van een exploitatievergunning speelautomatenhal wordt verdeeld op basis van de verdeelprocedure 'vergelijkende toets'. Bij de vergelijkende toets wordt de vergunning verleend aan de partij die op basis van vooraf bekendgemaakte kwalitatieve criteria het beste scoren met hun aanvraag. De aanvragen worden gerangschikt op basis van die kwalitatieve criteria. Er is gekozen voor een vergelijkende toets in plaats van loting, aangezien de verantwoordelijkheid met betrekking tot het voorkomen van gokverslaving, handhaven van de openbare orde en gedegen bedrijfsplan zwaar wegen bij de exploitatie van een speelautomatenhal en op deze manier er aangestuurd kan worden op kwaliteit. De beoordeling is objectief en transparant en de beslissing kan goed gemotiveerd worden. Het kan leiden, naast een betere kwaliteit, tot efficiency en draagvlak van de beslissing en is in de praktijk juridisch goed bestand tegen bezwaren en beroepsprocedures.

Reeds uit artikel 2 volgt dat de aanvraagtermijn 12 weken bedraagt. Die termijn is lang, omdat het indienen van een aanvraag ingewikkeld is en dus meer tijd kost. Omdat een Bibob-toets standaard onderdeel uitmaakt van de beoordeling, moet de volledig ingevulde vragenlijst Bibob overgelegd worden.

Om alle (potentiële) gegadigden een gelijke kans te bieden, krijgt een ieder gedurende twee weken na de bekendmaking in het gemeenteblad de kans om inhoudelijke en procedurele vragen te stellen. Dat volgt uit het *tweede lid*. Die mededeling wordt ook vermeld in de bekendmaking.

Indien van toepassing, worden alle vragen die zijn gesteld en de antwoorden gepubliceerd op de website van de gemeente. Vragen die buiten de termijn van twee weken worden ontvangen, kunnen niet beantwoord worden. Hiermee wordt voorkomen dat één specifieke gegadigde wordt bevoordeeld ten opzichte van de anderen.

Er is sprake van een reguliere aanvraag als bedoeld in afdeling 4.1.1 van de wet. De Burgemeester heeft beleidsruimte bij de beoordeling van een ongenoegzame aanvraag. Teneinde een gelijk speelveld te creëren voor alle gegadigden, bepaalt het *derde lid* dat slechts één mogelijkheid wordt geboden om de aanvraag aan te vullen en dat de gestelde termijn twee weken bedraagt. Als de aanvraag niet, niet volledig of niet tijdig wordt aangevuld, dan wordt deze buiten behandeling gesteld. De procedure voor die aanvrager eindigt daarmee.

Artikel 4 Vergelijkende toets: exploitatievergunning speelautomatenhal

Voor het exploiteren van een speelautomatenhal zijn vaak meerdere vergunningen vereist. Die combinatie maakt de beoordeling complex. Niet alleen inhoudelijk, maar ook procedureel. Het streven is om vergunningverlening zo veel mogelijk gelijktijdig te laten verlopen. Helaas is dat niet altijd mogelijk, bijvoorbeeld als de exploitatie in strijd is met een Omgevingsplan.

De exploitatievergunning voor een speelautomatenhal is een schaarse vergunning. Die aanvraag wordt daarom in de regel als eerste beoordeeld. Mocht naderhand blijken dat exploitatie niet mogelijk is, bijvoorbeeld wegens strijd met het omgevingsplan, dan kan de vergunning worden ingetrokken. De verordening voorziet in die mogelijkheid. Het staat de gegadigde uiteraard vrij om een andere volgorde te bewandelen.

Uit de wet en de verordening volgt welke gegevens en bescheiden in ieder geval nodig zijn voor de beoordeling van de aanvraag of de voorbereiding van de beschikking. Die gegevens zijn nodig om te beoordelen of één van de weigeringsgronden van toepassing is.

Dit artikel beschrijft in detail hoe de vergelijkbare toets eruitziet bij een exploitatievergunning voor een speelautomatenhal. In het *eerste lid* is verwoord dat eerst wordt beoordeeld of één van de algemene of bijzondere weigeringsgronden van toepassing is. Is dat het geval, dan wordt de vergunning geweigerd. De aanvragen die resterend zijn, worden beoordeeld op basis van een vergelijkende toets. Als er één aanvraag resteert, vindt uiteraard geen vergelijkende toets plaats. Die enige aanvrager komt meteen in aanmerking voor een schaarse vergunning.

Uit het tweede *lid* volgt welke gegevens en bescheiden, naast onder meer het aanvraagformulier en de vragenlijst Bibob, nodig zijn voor de beoordeling van de aanvraag. De gegadigde dient drie documenten te overleggen. Als uitgangspunt geldt dat de documenten ieder uit maximaal 8 pagina's bestaan. Dat maakt het onderling vergelijken eenvoudiger. Indien een gegadigde van dit uitgangspunt afwijkt, dan kan dat puntenaftrek tot gevolg hebben. Het *derde tot en met het zesde lid* beschrijven hoe die plannen worden getoetst en welke score per onderdeel kan worden behaald.

Artikel 5 Beoordeling

Het uitgangspunt is dat de uitvoering van de vergelijkbare toets op een zo objectief mogelijke en controleerbare wijze geschiedt. Het is daarom niet wenselijk om deze taak te beleggen bij één ambtenaar. De burgemeester belast daarom minimaal twee ambtenaren met die taak ('vier ogen-principe'), zo bepaalt het eerste lid. Die ambtenaren kunnen zich laten adviseren door (in- of externe) deskundigen.

In het tweede tot en met het vierde lid is vastgelegd hoe de punten worden verdeeld. Omdat het rangschikken lastig is, is niet gekozen voor een systeem waarbij tussen de 0 en 10 punten worden toegekend. Dat is te subjectief en lastig te controleren. Daarom krijgt iemand óf alle punten óf de helft óf niets. De uitkomst van de rangschikking wordt vastgelegd in een proces-verbaal. Daarin wordt (summier) gemotiveerd waarom een gegadigde op een onderdeel als beste heeft gescoord. Het vijfde lid bepaalt dat het proces-verbaal wordt ondertekend door de ambtenaren. Hiermee verklaren zij dat zij hun taak naar eer en geweten hebben uitgevoerd. Voor de volledigheid is in het zesde lid vastgelegd dat de gegadigde met de meeste punten in aanmerking komt voor de schaarse vergunning. Nadat de schaarse vergunning aan hem is verleend, worden de overige aanvragen afgewezen omdat het plafond is bereikt.

Artikel 6 Uitkomst

Dit artikel beschrijft wat er gebeurt zodra de uitkomst van de vergelijkende toets bekend is. Het *tweede lid* voorziet in de situatie dat twee gegadigden evenveel punten hebben behaald. In dat geval wordt geloot. De lotingsprocedure die in artikel 7 is vastgelegd, wordt daarbij gevolgd, aldus het *derde lid*.

Artikel 7 Verdeelprocedure: loting

Dit artikel bepaalt hoe de loting verloopt indien de gegadigden evenveel punten hebben behaald.

De loting vindt altijd in het openbaar plaats, aldus het *eerste lid*. Gegadigden en andere geïnteresseerden zijn op die manier in de gelegenheid om te controleren of de loting eerlijk is verlopen. Om hen daartoe in de gelegenheid te stellen wordt ten minste één week van tevoren openbaar gemaakt op welke dag, op welk tijdstip en op welke locatie de loting plaatsvindt. Dat volgt uit het *tweede lid*. De loting vindt in de regel plaats in het gemeentehuis. Om praktische redenen kan de burgemeester ook een andere locatie aanwijzen, bijvoorbeeld als er geen ruimte van voldoende omvang beschikbaar is in het gemeentehuis of alle aanvragers uit hetzelfde deel van de gemeente komen. Die locatie moet wel voor het publiek toegankelijk zijn.

Het *derde lid* regelt dat de loting geschiedt door een ambtenaar van de gemeente die voor die taak is aangewezen door de burgemeester. De leiding ligt bij een ambtenaar, omdat voor ambtenaren zwaardere integriteitsnormen gelden dan voor externe medewerkers. Die ambtenaar bepaalt hoe de loting feitelijk verloopt. Dat kan de ambtenaar, indien nodig, vooraf bespreken met de burgemeester. De loting geschiedt onder het toezicht van andere medewerkers van de gemeente. Dat kunnen ambtenaren zijn, maar dat hoeft niet. Het proces-verbaal van de loting wordt door alle drie de medewerkers ondertekend, zo bepaalt het *vierde lid*. Daarmee verklaren zij in feite dat de loting eerlijk is verlopen.

Artikel 8 Procedure na de loting

Dit artikel geeft de procedure na de loting weer. Het *eerste lid* regelt dat de uitkomst zo spoedig mogelijk (per e-mail) wordt gecommuniceerd aan alle gegadigden die hebben deelgenomen aan de loting.

Uit het *tweede lid* volgt dat de gegadigde die als eerste is ingeloot, twee weken de tijd krijgt om een (formele) aanvraag in te dienen. In de regel kan worden volstaan met het formulier dat is gebruikt voor de loting (eventueel aangevuld met een Bibob-vragenlijst), omdat het aanvraagformulier in de regel identiek is aan het lotingsformulier. Doet hij dit niet, dan vervalt zijn lotingsplek. Dit gebeurt ook als zijn aanvraag buiten behandeling wordt gesteld of de vergunning wordt geweigerd, zo bepaalt het derde lid. Het gevolg daarvan is dat de gegadigde die als tweede is ingeloot, twee weken krijgt om een aanvraag in te dienen. Als dat ook niet tot vergunningverlening leidt, dan krijgt de gegadigde die als derde is ingeloot die mogelijkheid etc.

Artikel 9 Citeertitel

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 10 Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen toelichting.
